

Het Nietzsche Nergens

Colofon

ISBN: 978 90 8954 823 8
1e druk 2015
© 2015 Marijke Mosterman

Uitgeverij Elikser
Ossekop 4
8911 LE Leeuwarden
www.elikser.nl

Met dank aan Margriet Wesselink

Vormgeving omslag: Maïckel Geurts – picmaïckel.nl
Schip: 'Avontuur' van Ansfried Zwaagstra
Vormgeving binnenwerk: Evelien Veenstra

Niets uit deze uitgave mag worden veelevoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op wat voor wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteur en de uitgeverij.

This book may not be reproduced by print, photoprint, microfilm or any other means, without written permission from the author and the publisher.

Het Nietzsche Nergens

Marijke Mosterman

Het Nietzsche Nergens

1. Vrienden

Over Ella en Oeds en hoe ze elkaar ontmoetten

Er hing iets van eeuwige rust in de uitgestrekte bossen rond Kelommelerveld. De vogels floten gemoedelijk hun refrein, de eekhoorns scharrelden rustig rond, de rivier de Vlere kabbelde genoeglijk langs haar oevers en zelfs de wolken boven de oeroude bomen hadden geen haast. Na enkele uren te hebben gelopen, kwam er langzaam een zekere kalmte over Ella. Ze voelde zich steeds veiliger.

Juist toen ze besloot even te pauzeren om een van de broodjes kaas te eten die ze had meegenomen in haar rugzak, hoorde ze een stem van achter het struikgewas naast het paadje. ‘Verdoriel!’ riep de stem boos. Ella boog voorzichtig een tak opzij. En daar, aan de oever van de Vlere, zag ze een slungelige jongen met een donkere krullenbos.

‘Wie ben jij?’ vroeg ze.

‘Ik ben Oeds’, zei hij. ‘Ik ben de enige echte klabunkel van de hele wereld! Maar o jee, ik heb zo’n jeuk aan mijn hurken!’

‘Dan moet je krabben’, zei Ella.

‘Maar ik weet niet waar m’n hurken zitten!’ jammerde Oeds.

‘Nou’, zei Ella. ‘Daar waar het jeukt natuurlijk!’

‘O ja’, zei Oeds en hij krabde naar hartenlust. ‘Dat lucht op, dankjewel. En hoe heet jij?’

‘Ik ben Ella’, zei Ella.

‘En wát ben jij dan?’ vroeg Oeds.

‘Ik ben een mens’, zei Ella.

‘Hoe weet je dat?’ vroeg Oeds.

‘Dat is mij verteld’, zei ze.

‘Ja, ja’, zei Oeds. ‘Je moet niet zomaar geloven wat ze zeggen. Ooit hebben ze mij verteld dat ik precies op een gneber leek, maar ik voel me veel meer klabunkel. Dus b en ik ook een klabunkel. Ik zeg altijd: jezelf zijn, da’s pas fijn!’ Hij krabde nog een keertje en leunde toen voldaan achterover. ‘H e h e!’ zei hij opgelucht. Ella ging naast hem zitten. En daar zaten ze dan. Ella en Oeds. Zwijgzaam voor zich uit te staren bij een grote, trieste treurwilg aan de oever van het riviertje de Vlere, in de uitgestrekte bossen bij Kelommelerveld. Ella, een spichtig, rossig meisje met sproeten en grote blauwe ogen, en Oeds, een slungelige jongen met warrig, donker haar en twee bruine ogen, waarvan  en blauw.

‘Vertel!’ zei Oeds na een tijdje. ‘Hoe zit het, waarom ben jij hier en niet elders?’

Ella keek hem even aan. En toen vertelde ze.

‘Ik ben ontsnapt uit een weeshuis. Het heet G.O.O.R.: Gemeentelijk Opvanghuis voor Onopvoedbare Rotkinderen.’ Ella kwam op dreef.

‘Niet dat ik onopvoedbaar ben. Er is gewoon nooit iemand geweest die een poging heeft gedaan. Mijn vader zat in de gevangenis wegens andere pogingen, inbraak en mishandeling bijvoorbeeld, en mijn moeder is overleden na een kort ziekbed, toen ik zeven jaar was. Ten tweede ben ik geen rotkind. Helema al niet. Eigenlijk ben ik best aardig. Maar ja, als je altijd als rotkind wordt behandeld, ga je je er op een gegeven moment ook naar gedragen natuurlijk. En ten derde is G.O.O.R. het aller-, aller-, allerergste weeshuis dat ik ooit heb meegemaakt. G.O.O.R. is dan wel het enige weeshuis dat ik heb meegemaakt, maar ik kan me niet voorstellen dat er nog ergere weeshuizen zijn.’

Ella's ogen schitterden van woede. 'Het weeshuis is een donker, vijf verdiepingen hoog gebouw waarin 120 kinderen wonen en werken. De directeur van G.O.O.R. is een onooglijk klein mannetje dat Knars heet. Hij heeft een grote krulsnor, een bulderende stem en een zweep, die hij graag gebruikt. Als je niet direct doet wat Knars zegt, slaat hij je, of hij duwt je zo van de trap af. Van Knars en zijn handlangers moet je 's morgens om vijf uur opstaan en wc's boenen. Je moet met de hand beddengoed wassen omdat ze wasmachines te duur vinden. Knars en de zijnen drukken het geld dat ze van de gemeente en van weldoeners krijgen achterover.'

Ella gebaarde met haar armen om haar verhaal kracht bij te zetten. 'Televisie? Nee, hoor. Computers? Natuurlijk niet. Zodra je acht jaar bent, moet je aan het werk: kauwgom inpakken voor de kauwgomfabriek. Zestig kauwgomballen per potje. Van 's morgens zeven tot 's avonds zeven, en als je minder dan driehonderd potjes per dag hebt gevuld, krijg je geen eten.'

Ze stond van boosheid op en ging heen en weer ijsberen. 'Het is een drama op G.O.O.R. Het is een en al ellende. Je mag niet verder dan tien meter van het gebouw komen. Als je dat wel doet, krijg je een stroomstoot via de enkelband die we allemaal moeten dragen. Je mag ook niet met elkaar praten, maar dat deden we stiekem toch, vooral 's nachts. Mijn vriendin Sanne en ik lagen uren te fluisteren. Maar ik kon er niet meer tegen, daarom ben ik ontsnapt.' Ze ging weer zitten.

'Hoe ben je ontsnapt dan?' vroeg Oeds.

En Ella vertelde. 'Bakker Meeldraad. Ik heb hem een tijdje lang geobserveerd. Elke dag bracht hij twintig broden naar G.O.O.R. in een grote mand, met zijn bestelwagen. Vol heen, leeg weer terug. Omdat het me een aardige man leek, heb ik hem gevraagd of ik in zijn lege broodmand mocht ontsnappen. En dat mocht. Hij had zelfs een tang waarmee hij me van m'n

enkelband bevrijdde.’ Oeds keek Ella aan met een merkwaardige glimlach om zijn lippen.

‘Wat een bijzonder verhaal’, zei hij.

‘Bijzonder, hè’, zei Ella.

‘En nu?’ vroeg Oeds.

‘Hoezo nu?’ vroeg Ella.

‘Wat ga je nu doen?’ vroeg Oeds.

Uit het dagboek van bakker Meeldraad

Mooie dag vandaag. Mijn onderzoek naar het creëren van brood zonder calorieën werpt vruchten af. Ik zit inmiddels op ongeveer een kwart van het normale aantal calorieën. Geen melk, geen boter en gewoon de hoeveelheden gist en meel omdraaien en dan het aantal grammen gist door honderd delen. Want dat rijst toch enorm de pan uit. Als ik nu voor de gist een synthetische turbovervanger kan bedenken, gaat het lukken. En dan nog even uitvogelen hoe ik ervoor kan zorgen dat het ook nog smaakt. Geweldig. O ja, vandaag weer een kind uit G.O.O.R. helpen ontsnappen. Ella, pittig meisje, die komt er wel. Nu een poosje low profile houden, voor ik er weer eentje help om daar weg te komen. Anders kan het weleens niet goed met mij aflopen.

2. Merkwaardig

Over een moeder en een zoon en hoe ze de geschiedenis veranderden

Ella keek haar nieuwe vriend aan. ‘Eerst moet je me vertellen hoe je aan dat blauwe oog komt’, zei ze. Oeds draaide z’n hoofd weg en staarde in het water.

‘Het is een merkwaardig verhaal’, zei hij. ‘Maar ja, dat is het verhaal van jou ook. Misschien is het wel de dag van de merkwaardige verhalen. Misschien staat de maan wel in het zevende onverklaarbaar bewoonde, merkwaardige huis, astrologisch bekeken. Je weet het niet, je weet het niet.’

Hij gooide een steentje in het water. ‘Mijn blauwe oog’, begon hij. ‘Mijn blauwe oog is het gevolg van een misverstand. Je zult het geloven of niet, maar ik heb al sinds mijn zevende jaar een blauw oog. Elke ochtend kijk ik in de spiegel, hopen dat ineens mijn briljante gelaat smetteloos is, maar nee. Het is het gevolg van een vloek, ooit uitgesproken door de moeder van een vriendje van mij.’ Hij zuchtte. ‘Wolg werd vaak gepest, omdat hij een eenling was en veel in zichzelf praatte. Kinderen kunnen niet zo goed tegen kinderen die anders zijn dan zij, omdat ze daar eigenlijk bang voor zijn. Een soort xenofobie is dat: angst voor het vreemde. Maar ik vond Wolg juist leuk, misschien wel omdat ik zelf ook vrij anders was, als gedeeltelijk gneebse klabunkel. Wolgs moeder zat er altijd bovenop met haar beschermingsdrang. Ze vertrouwde eigenlijk geen enkel kind in de buurt van haar zoon.’

Oeds snoof, blijkbaar nog steeds beledigd over zoveel wantrouwen. ‘Op een goede, of juist kwade dag klommen Wolg en ik in een boom om in een eksternest te kijken of er mooie sieraden in lagen. We hadden namelijk gehoord dat eksters van glimertjes houden en die jatten waar je bij staat. Maar het ging mis. Het had namelijk geregend en de takken waren glibberig.

Net toen we bijna bij het nest waren, verloor Wolg zijn grip. Hij gleed uit de boom en viel drie meter lager op de grond. Zo brak hij zijn arm. En zijn moeder gaf mij de schuld! Ze haalde uit en sloeg me een blauw oog, terwijl ze schreeuwde: “Hiervan heb je je leven lang spijt, je raakt dit blauwe oog nooit meer kwijt!” Wolg probeerde haar nog te overtuigen van mijn goede intenties, maar ze was onwrikbaar. Het vervelende is dat zij en Wolg nog diezelfde dag spoorloos verdwenen, niets lieten ze achter, behalve mijn blauwe-oog-vloek. Sindsdien ben ik naar ze op zoek. Ik wil van dat blauwe oog af.’

Het was even stil, daar onder de verdrietige treurwilg aan de oever van de meanderende Vlere, in de eeuwige bossen bij Kelommelerveld.

‘Dat is inderdaad uiterst merkwaardig’, zei Ella peinzend. ‘Want weet je: ik ben op zoek naar precies dezelfde moeder en zoon als jij.’

Oeds keek haar verbaasd aan. ‘O ja?’

‘Ja’, zei Ella. En ze verklaarde. ‘Er was één vraag waarop ik heel graag antwoord wilde van bakker Meeldraad, toen hij me hielp ontsnappen. En dat was waarom alle volwassenen gewoon maar toelieten wat er allemaal gebeurde op G.O.O.R. Heel Kelommelerveld wist donders goed wat er aan de hand was. Maar Meeldraad heeft het uitgelegd. Ze kónden niets doen. G.O.O.R. was vervloekt, al vanaf het begin. Een aantal jaren geleden woonde in Kelommelerveld een geheimzinnige vrouw met haar zoon-tje Wolg, vertelde Meeldraad. Al vanaf het begin dat Wolg naar school ging, werd hij gepest door de andere kinderen. Wolg was vreemd, anders, volgens bakker Meeldraad, precies zoals je zei. Hij was een magere, stille jongen die je minutenlang aan kon kijken zonder met zijn ogen te knippen, en daar kreeg je kloppende hoofdpijn van. Hij was altijd heel bleek en hij droeg merkwaardige

kleren zoals pofbroeken, capes en puntschoenen. Zijn angstaanjagende moeder bracht hem achter op haar fiets al schreeuwend van en naar school, klopt dat?’

Oeds knikte en Ella ging verder. ‘Iedereen was het er volgens Meeldraad over eens dat Wolg duistere machten bezat en dat zijn moeder een heks was. Op een goede dag viel Wolg uit de boom waarin hij geklommen was toen een stelletje jochies hem achterna zat, en hij brak z’n arm, zoals jij zei. De moeder werd zo boos dat zij al haar duistere krachten aanriep. Ze hypnotiseerde de ouders van de pesters zodat die weglieden en nooit meer terugkwamen en stopte de kinderen die volgens haar Wolg hadden gepest in een tehuis aan de rand van de uitgestrekte bossen van Kelommelerveld. Ze zorgde ervoor dat er een corrupte directie kwam die de kinderen gevangenhield en ging er toen met haar zoontje vandoor, niemand wist waarnaartoe en niemand heeft ze ooit nog weer gezien. De kinderen kwamen en gingen op G.O.O.R. maar de directie bleef: sinds die tijd zit Knars met z’n handlangers daar. En ieder die G.O.O.R. probeert op te heffen of op een andere manier probeert de boel aan te pakken, verdwijnt op mysterieuze wijze. De enige die wat aan de situatie kan doen, is degene die de vloek uitsprak. Maar niemand weet dus waar zij en haar zoontje Wolg zijn gebleven.’

Ella keek Oeds aan. ‘Waarom ben jij eigenlijk de dans ontsprongen destijds?’

Oeds staarde in de verte met zijn onpeilbare bruine ogen. ‘Ik denk dat Wolgs moeder haar woeste actie pas later die dag heeft uitgevoerd, toen ik er niet meer was. Ik durfde niet naar huis met mijn blauwe oog, want ze zouden me toch niet geloven en me huisarrest geven omdat ik gevochten had. Dus ben ik weggelopen. Maar op een gegeven moment ben ik weer teruggegaan, want als je zeven bent, heb je nog niet veel overlevingskansen, zo alleen in een bos. Toen ik terugkwam, waren mijn ouders zo blij dat alles was ver-

geten en vergeven. Maar ondertussen waren Wolg en zijn moeder dus al verdwenen.'

'Oké', zei Ella en ze keek hem ondoorgrondelijk aan. 'Maar goed', zei ze. 'Ik ben nu vastbesloten om Sanne en de andere kinderen te redden. Vloek of geen vloek, het moet me gewoon lukken. En hier ergens is het gebeurd, hier aan de oever van de Vlere, in de bossen van Kelommelerveld, dus hier moet ik zijn.'

Uit de 'Encyclopedia Onlinica': Kelommelerveld

Kelommelerveld is een dorp in de uitgestrekte bossen rond de rivier de Vlere. Sinds 1812 bedraagt het aantal inwoners pak 'm beet 4391. Daarvan is 20 % boer, 30 % is houthakker, 10 % is middenstander, 35 % is huisvrouw, 15 % is kind, 10 % is gepensioneerd, 5 % is overig en zo'n 50 % werkt op de kauwgomfabriek. De rest is werkloos. Kelommelerveld is opgericht in 1795 door een verdwaalde Chinees op wereldreis, die stroomafwaarts over de Vlere roeide, toen deze begon te bevriezen. Op een klein veldje sloeg hij een kamp op om te overwinteren. Hij kreeg griep en chronische astma, zijn roeiboot vroor kapot en voortdurend als hij probeerde om door de uitgestrekte bossen de bewoonde wereld te bereiken, bleek hij rondjes te lopen en kwam hij weer terug op het veldje aan de Vlere. Hij constateerde dat het een verdoemde plek was waar je zo snel mogelijk vandaan moest zien te komen als dat lukte. Daarom noemde hij de locatie het Keeromveld, waarbij hij als oprechte Chinees de r uitsprak als l. Keelomveld werd later verbasterd tot Kelommelerveld.

3. Ongelofelijke waarheid

Over Gnebe, kruisbestuiving en dat wat je gelooft

‘Dit kan geen toeval meer zijn’, zei Oeds. ‘Wij komen elkaar hier tegen, en dan blijkt dat we hetzelfde doel hebben. We moeten de gelegenheid aangrijpen om samen te gaan werken, vind je niet? We moeten roeien met de aangehaalde broekriemen die ons aangeboden worden, zeg ik altijd.’

Ella knikte peinzend. ‘Ik kan altijd het beste nadenken als ik teken’, zei ze en ze pakte een schetsboek uit haar rugtas. ‘Vind je het goed dat ik een portret van je maak?’ vroeg ze.

‘Prima’, zei Oeds en hij ging ervoor zitten. Ella schetste, krasste en veegde verwoed en toen het portret klaar was, leek het precies: een lange, chocoladebruine slungel met een dikke bos krullen en een heel grote, veelkleurige, versleten jas die tot op de grond hing. Overal op en in de jas zaten haakjes en oogjes en lapjes en knopen en grote zakken.

‘Lijkt goed!’ zei Oeds.

‘Dank je’, zei Ella. Ze pakte een broodje kaas en gaf Oeds er ook eentje. Een tijdje zaten ze zwijgend te kauwen en naar het glinsterende water van de Vlere te kijken.

‘Voordat we gaan samenwerken, wil ik je toch nog wat beter leren kennen’, zei Ella na een poosje. ‘Wat is bijvoorbeeld een klabunkel?’

Oeds keek haar aan, alsof hij haar inschatte. ‘Een klabunkel is een heel zeldzame soort’, zei hij. ‘Een klabunkel is een kruising tussen een mens en een gneber. Een gneber komt van Gnebe, een piepkleine planeet vlak bij de ingang van het Sietsiriumzonnestelsel. Dat is 17,3 lichtjaren voorbij Neptunus en dan rechtsaf. Mijn vader en z’n maten waren hier dertien jaar geleden naartoe gevlogen om de aarde en de mensheid te bestuderen en toen hebben ze een aantal mensen, onder wie mijn

moeder, een week lang geobserveerd. Ze vonden het menselijke lichaam op zich een hartstikke belachelijke en zeer onhandige uitvinding, maar de menselijke emoties vonden ze heel interessant, evenals hun hang naar kunst en cultuur. Liefde, ontroering, ambitie; dat soort dingen kenden ze helemaal niet. Gnebers zijn van huis uit verschrikkelijk zakelijk en saai. Maar ze kunnen ongelooflijk slimme dingen uitvinden en ze zijn uitmuntend in logica. Ze hebben geen lichaam, ze bestaan alleen maar uit gedachten en wapperen als het ware als onzichtbare wolkjes in het rond.'

Oeds keek of Ella hem nog wel begreep. 'Het is best moeilijk uit te leggen wat een gneber is. Maar goed, in een poging om het beste van de mens te combineren met het beste van de gneber, besloten ze tot een kruisbestuiving. En daarvan ben ik het resultaat.'

Ella keek hem aan. 'Maar waar zijn jouw ouders dan? Waarom zit jij hier?'

Oeds' gezicht betrok. 'Mijn vader en moeder bleken elkaar leuk te vinden en ze hebben hier een tijdje gewoond, maar mijn vader kon hier niet aarden, want dat is heel moeilijk als je geen voeten hebt. Daarom zitten ze nu weer op Gnebe, ik ben hun experiment. Ze kijken in hoeverre ik als klabunkel in mijn eentje kan overleven op deze aardkloot. Het gaat goed, al voel ik me soms wat eenzaam. Maar ik vind het prettiger om me eenzaam te voelen in een prachtige omgeving zoals de Kelommelerveldse Bossen, waar niemand je lastigvalt, dan tussen de mensen, waar je altijd wat moet. Bovendien heb ik hier dus een missie inzake mijn blauwe oog.'

Oeds haalde een zakdoek uit een van z'n zakken en snoot zijn neus. 'Kijk, die menselijke gevoelens kunnen dan wel heel interessant en mooi zijn, maar ik vind ze soms toch ook wel lastig, hoor.' 'Maar jij lijkt me een gewoon mens', zei Ella. 'Wat zijn dan jouw gneebse aspecten?'

Oeds keek haar aan. ‘Eigenlijk ben ik een vrij mislukt experiment’, zei hij treurig.

‘Mijn enige gneebse aspect is mijn jas. Met mijn jas kan ik alles, kijk ...’ Hij stak zijn hoofd in een van de rechterzakken, vervolgens zijn beide armen en zijn benen en tot slot verdween ook zijn hele romp, inclusief de jas zelf, in de rechterzak. Even later was er helemaal niks meer van Oeds over. Ella keek met grote verbazing naar de ontstane leegte. En toen zag ze ineens een hand tevoorschijn komen. En nog een. En een hoofd, enzovoort, totdat Oeds weer gewoon naast haar zat.

‘Ongelofelijk!’ riep Ella.

‘Maar wel hartstikke handig!’ lachte Oeds.

Ella keek hem aan. ‘Jouw jas is heel bijzonder’, zei ze peinzend. ‘Maar van het hele klabunkel- en gnebe-verhaal geloof ik geen barst.’

Oeds grijnsde. ‘Dat maakt niet uit’, zei hij. ‘Ik zeg altijd: wat je gelooft, kan waar of niet waar zijn en wat je niet gelooft, kan ook. Wat geloof jij bijvoorbeeld van je eigen verhaal?’

Hij stond op. ‘Kom, zullen we gaan zwemmen?’ Hij trok z’n jas uit, vouwde die helemaal weg in een van de rechterzakken tot er niks meer van te zien was en sprong pardoes in de Vlere. ‘Kom er ook in’, riep hij. ‘Het water is heerlijk!’ En ze zwommen totdat de zon onderging.

**Uit de 'Kelommeler Daily':
'Nieuwe waarheid ontdekt'**

Kelommelerveld – In een smeltende ijsklomp die van de Noordpool via de Vlere ons dorp bereikte, is gisteren een geschrift uit de Griekse oudheid ontdekt. Het betreft een theorie van de filosoof Evidenticus, getiteld: 'De waarheid over de waarheid'. Evidenticus stelt dat alle waarheden bestaan, en dat het er dus niet om gaat wát die waarheden zijn, maar wáár de betreffende waarheden te vinden zijn. 'De ene waarheid vind je op de maan, de andere op de K2, de derde in Cwrt-y-cadno (Engeland) en weer een andere achter de voordeur van de buurvrouw op de hoek', staat er in het geschrift. En: 'Vandaar ook het woord "waarheid" en niet bijvoorbeeld "watheid". Of "waaromheid" of "hoeheid". Wel ben ik nog aan het uitzoeken of er nog een soortement van "wanneerheid" bestaat. Wordt vervolgd dus!' Experts buigen zich nog over de authenticiteit van het geschrift.

4. Donker-Afrika

Over open en dichten en het bezoek aan Pieter

Toen ze opgedroogd waren, maakten Oeds en Ella van wat gesprokkelde takken een vuurtje bij de treurwilg aan de oever van de Vlere. Vervolgens bakten ze pannenkoeken met een koekenpan en beslag dat Oeds uit een van z'n vele jaszakken had gehaald.

'We moeten dus uitzoeken wat er gebeurd is met Wolg en zijn moeder, die we de Geheimzinnige Vrouw zullen noemen. Heb jij een suggestie?' vroeg Ella.

'Ik stel voor dat we het Pieter vragen', zei Oeds. 'Die heb ik ooit ontmoet in Donker-Afrika, en hij is een heel verstandige jongen. Hij kent het verhaal over mijn blauwe oog en heeft me ooit beloofd om eens goed over het probleem na te denken. Misschien kan hij ons inmiddels adviseren.' Oeds haalde een laptop uit een jaszak.

'Ik heb ooit een gedicht over hem gemaakt. Ik ben namelijk onder andere dichter', zei hij. 'Soms voel ik mij zo open dat ik moet dichten.'

Dat snapte Ella. Hoe opener je je voelt, hoe mooier je kunt vertellen wat je denkt. Oeds zocht in z'n bestanden en drukte toen op de onderste knoop van z'n jas. Uit z'n linkermouw kwam eerst een raar gereutel en toen een lange, smalle strook papier. 'Kijk', zei hij toen hij klaar was met printen. En Ella las:

Pieter

Pieters ma was ballerina

Pieters vader was cipier

Pieters ma vertrok naar China

Pieters vader? Die bleef hier

Toen moest Piet een keuze maken
Tussen moeder en z'n pa
Lang liet hij z'n hersens kraken
Toen zei Pietermans: 'Ik ga!'

Pieter ging. Niet naar z'n moeder
Ook bleef hij niet bij z'n pa
Met een backpack vol met voeder
Trok hij naar Donker-Afrika

Pieter bouwde daar een hutje
Maakte vriendjes bij de vleet
's Middags deed hij vaak een dutje
want dan was het er wel heet

Pieter leerde kindjes schrijven
En ook rekenen erbij
Hij mocht van het dorpshoofd blijven
Iedereen is nu heel blij

Vraag je Pieter naar z'n moeder
En of hij z'n pa ook mist
Dan noemt hij z'n ma een loeder
En z'n pa een egoïst

Verder is Piet heel tevreden
Want het is er warm en fijn
En hij ziet totaal geen reden
Om daar niet te willen zijn

'Leuk!' zei Ella. 'Zullen we Pieter bellen om hem om raad te vragen?'

‘Welnee’, zei Oeds. ‘We gaan gewoon bij hem op bezoek!’
Hij sms’te een berichtje naar Donker-Afrika en hij hield een jaszak open. Ella klom er voorzichtig in.

‘Doe je ogen dicht en hou je goed vast!’ zei Oeds. Hij trok aan de bovenste knoop en ze begonnen rond te draaien. Eerst langzaam en toen steeds sneller en sneller. En juist toen Ella dacht dat ze helemaal misselijk zou worden, ging het weer langzamer totdat ze stilstonden. Het eerste wat ze zag toen ze haar ogen opendeed, was een klein meisje met een groen jurkje met witte stippen aan, en grote, rode strikken in het donkere haar.

‘Hoi’, zei het meisje. Ze liet een kladblok zien.

‘Kijk, ik kan schrijven. Heb ik van Pieter geleerd!’

‘Wie schrijft, blijft!’ stond er met sierlijke letters.

‘Wie schrijft, blijft waar?’ vroeg Ella.

‘Wie schrijft, blijft ergens’, zei het meisje. ‘Als je niet kunt schrijven, blijf je nergens.’

‘En zo is het!’ hoorde Ella een stem achter zich zeggen. Daar stond Pieter. Precies zoals ze zich hem had voorgesteld. Geel strohaar, zongebruind en grote schoppen van handen.

‘Hallo Oeds!’ zei hij. ‘Ben je nog steeds niet van je blauwe oog af?’

Hij wendde zich tot Ella. ‘En jij bent vast en zeker Ella! Kom, dan stel ik jullie voor aan het dorps hoofd en dan gaan we pompensoep eten en geroosterd maïsbrood!’ Ze gaven het dorps hoofd een hand en deden zich tegoed aan het heerlijke eten.

‘Ik heb een vraag’, zei Ella. ‘Oeds vertelde dat jij heel goed bent in het bedenken van oplossingen en daarom doe ik een beroep op jou, als je het niet erg vindt.’

‘Tuurlijk niet’, zei Pieter. ‘Vraag maar op.’

‘Aan de rand van de uitgestrekte bossen van Kelommelerveld staat het Gemeentelijk Weeshuis voor Onopvoedbare Rotkinderen, G.O.O.R. Ik heb daar vanaf mijn zevende jaar

gewoond en het is gewoon verschrikkelijk wat daar allemaal gebeurt. Er moet wat aan gedaan worden.’ Ze vertelde over Knars, de enkelband en de wanpraktijken, over Meeldraad en over de vloek van de Geheimzinnige Vrouw. ‘Weet jij wat ik kan doen?’

Pieter dacht diep na. ‘Ik heb al vaker over het probleem gepiekerd’, zei hij. ‘Omdat ik Oeds wilde helpen om van zijn blauwe oog af te komen. Volgens mij moet dit heel subtiel aangepakt worden. Het beste is om ter plaatse de boel te onderzoeken. Helaas kan ik hier niet weg, want de mensen hebben me nodig. Ik denk dat je het beter aan Adje kunt vragen, die is nog veel slimmer dan ik. Bovendien zoekt hij al tijden een reden om zijn moeder te ontvluchten en wil hij dus vast heel graag jullie team versterken.’

‘Adje? Wie is Adje?’ vroeg Ella.

‘Adje!’ riep Oeds. ‘Die ken ik nog wel! Ik heb over hem ook een keertje een gedicht gemaakt. Dat laat ik je morgen lezen. Goed idee, Pieter, hartelijk dank. Ella en ik gaan er weer vandoor. Ik zeg altijd: vertrek op tijd, dan raak je je vrienden niet kwijt.’

Pieter gaf Oeds en Ella een hand. ‘Let goed op elkaar’, zei hij. ‘Kijk door de woorden heen! En als er wat is, weet je me te vinden.’

Ella was onder de indruk van het flitsbezoek en van de laatste woorden van Pieter. ‘Kijk door de woorden heen?’ Wat bedoelde hij daarmee?

Terug bij de treurwilg aan de oever van de Vlere in de bossen bij Kelommelerveld kroop ze een beetje duizelig weer uit de jaszak.

‘Het was veel lichter in Donker-Afrika dan ik dacht’, zei ze.